

ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Αρχή της λογιστικής οντότητας

- Η λογιστική μονάδα θεωρείται μία ανεξάρτητη λογιστική οντότητα, με δικά της μέσα δράσης και δικές της υποχρεώσεις, που δεν συνδέονται με αυτά του που έχουν οι φορείς της.
- Εφόσον τηρείται με συνέπεια αυτή η λογιστική αρχή, οι υποχρεώσεις των φορέων δεν βαρύνουν την επιχείρηση, με αποτέλεσμα την αποτελεσματικότερη προστασία των απαιτήσεων των πιστωτών αυτής, των μικρομετόχων κ.ά.
- Οι οικονομικές καταστάσεις, που αφορούν ομίλους επιχειρήσεων ονομάζονται ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Αρχή της συνέχειας της δραστηριότητας

- Η επιστήμη της λογιστικής θεωρεί ότι η λογιστική οντότητα θα συνεχίσει τη δραστηριότητά της στο μέλλον.
- Αυτό δε σημαίνει ότι η λογιστική μονάδα δεν είναι δυνατόν να σταματήσει πλήρως τις δραστηριότητές της και ακόμη να πάψει να υφίσταται, εφόσον το οικονομικό περιβάλλον δεν είναι ευνοϊκό για την δραστηριότητά της.
- Δηλαδή, η ζωή της επιχείρησης θεωρείται ότι ξεκινά με τη σύσταση αυτής και τελειώνει με την λύση και εκκαθάρισή της.

Αρχή της περιοδικότητας

- Αναφέρεται στη διαίρεση της ζωής της επιχειρηματικής μονάδας σε ίσα χρονικά διαστήματα, αποσκοπώντας στον προσδιορισμό τόσο των αποτελεσμάτων, όσο και της χρηματοοικονομικής της κατάστασης.
- Τα χρονικά διαστήματα αυτά είναι συνήθως το ημερολογιακό έτος, αλλά και άλλες λογιστικές περίοδοι, όπως το τρίμηνο, το εξάμηνο κ.ά.
- Η χρονική περίοδος ίση μ' ένα ημερολογιακό έτος ονομάζεται «λογιστική χρήση», ενώ οποιοδήποτε άλλο χρονικό διάστημα, στο τέλος του οποίου καταρτίζονται οικονομικές καταστάσεις, ονομάζεται «λογιστική περίοδος».
- Επίσης, το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο ολοκληρώνεται ή σχεδόν ολοκληρώνεται ένας κύκλος της παραγωγικής διαδικασίας, οπότε μπορεί να δοθεί σχετικά πλήρης και ακριβής πληροφόρηση στον χρήστη των λογιστικών πληροφοριών, ονομάζεται λογιστικό κύκλωμα.

Αρχή της χρηματικής (ή νομισματικής) μέτρησης

- Η χρηματοοικονομική λογιστική προβλέπει την καταχώρηση μόνο εκείνων των λογιστικών γεγονότων, που μπορούν να αποδοθούν σε χρηματικές μονάδες.
- Δηλαδή, μέσα δράσης και υποχρεώσεις μίας οικονομικής μονάδας θεωρούνται τα στοιχεία εκείνα μόνο, τα οποία μπορούν να αποδοθούν σε χρήμα.
- Ο λόγος θέσπισης της λογιστικής αυτής αρχής είναι ότι η νομισματική μονάδα είναι το πλέον κατάλληλο μέσο για την παρουσίαση της χρηματοοικονομικής κατάστασης μίας επιχείρησης, καθώς και τον υπολογισμό των αποτελεσμάτων της.

Αρχή της σταθερότητας της νομισματικής μονάδας

- Για να είναι δυνατή η σύγκριση των οικονομικών δεδομένων μίας οικονομικής μονάδας με αυτά των άλλων επιχειρήσεων, η λογιστική επιστήμη θεωρεί ότι η αξία του χρήματος παραμένει σταθερή στην διάρκεια των ετών.
- Δηλαδή, ότι δεν εμφανίζονται στην οικονομία πληθωριστικές ή αντιπληθωριστικές πιέσεις, οι οποίες αλλοιώνουν την πραγματική εικόνα της λογιστικής μονάδας διαχρονικά.

Αρχή του ιστορικού κόστους

- Η απόδοση σε χρηματικές μονάδες της αξίας των μέσων δράσης μίας οικονομικής μονάδας γίνεται στο ιστορικό τους κόστος, δηλαδή στην αξία απόκτησής τους.
- Η χρήση της αξίας εμφανίζεται στο παραστατικό απόκτησης του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου.

Αρχή της αντικειμενικότητας

- Αναφέρεται στο γεγονός ότι οι διάφορες λογιστικές μετρήσεις, καθώς και τα αποτελέσματα που προκύπτουν θα πρέπει να είναι αμερόληπτα και συγχρόνως αντικειμενικά.
- Θα πρέπει, τόσο τα μέσα δράσης και οι υποχρεώσεις της, όσο και οι συναλλαγές της, να αποδεικνύονται αντικειμενικά και να είναι επαληθεύσιμα, όσον αφορά το ύψος της αξίας τους με την βοήθεια αποδεικτικών εγγράφων (δηλαδή παραστατικών όπως, για παράδειγμα, τιμολογίων, αποδείξεων κ.ά.).

Αρχή της αναγνώρισης εσόδων

- Θεωρούμε ότι ένα έσοδο υπάρχει για την επιχείρηση όταν ικανοποιούνται οι εξής δύο προϋποθέσεις:
- Α. Ο κύκλος των διαδικασιών που είναι σχετικές με τη δημιουργία εσόδων έχει περατωθεί ή σχεδόν περατωθεί, οπότε υπάρχει σχεδόν βεβαιότητα, βάσει συμβατικής υποχρέωσης του αγοραστή, να αποκομίσει η πωλήτρια επιχείρηση τα οικονομικά οφέλη της συναλλαγής, τα οποία μπορούν να μετρηθούν αξιόπιστα.
- Β. Έχει πραγματοποιηθεί η συναλλαγή - ανταλλαγή και έχουν μεταφερθεί όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη ιδιοκτησίας του πωλούμενου προϊόντος ή υπηρεσίας.

Αρχή της συσχέτισης των εξόδων με τα έσοδα

- Η αρχή αυτή ορίζει ότι η αναγνώριση κάθε εξόδου της λογιστικής μονάδας θα πρέπει να σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με την δημιουργία εσόδου.
- Όταν η συσχέτιση είναι έμμεση, δηλαδή η αναγνώριση του εξόδου δεν συνδέεται άμεσα με την δημιουργία εσόδου, τότε τα έξοδα αυτά ονομάζονται έξοδα περιόδου (π.χ. έξοδα διοίκησης κ.α.).
- Όταν υπάρχει άμεση σύνδεση (π.χ. ανάλωση εργατοωρών στην παραγωγή, ανάλωση υλικών παραγωγής κ.ά.), τότε αυτά ονομάζονται έξοδα προϊόντος.

Αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων

- Επιβάλλει την καταχώρηση των λογιστικών γεγονότων μέσα στην λογιστική χρήση στην οποία αυτά πραγματοποιήθηκαν.
- Δηλαδή τα έσοδα και τα έξοδα θα πρέπει να συμμετέχουν στον υπολογισμό του αποτελέσματος της λογιστικής χρονιάς, στον οποία έχουν αναγνωρισθεί και όχι σε οποιαδήποτε άλλη.

Αρχή της πλήρους αποκάλυψης

- Οι λογιστικές καταστάσεις μίας οικονομικής μονάδας οφείλουν να περιλαμβάνουν όλες εκείνες τις πληροφορίες, που είναι σχετικές και απαραίτητες για να σχηματίσει ο τρίτος ενδιαφερόμενος πλήρη και σαφή άποψη για την οικονομική κατάσταση της οικονομικής μονάδας.
- Αν και οι καταστάσεις αυτές είναι περιληπτικές και σύντομες δεν αποτελεί, σε καμία περίπτωση, λόγο παραβίασης της αρχής της πλήρους αποκάλυψης.
- Σε πολλές περιπτώσεις, οι απαραίτητες πληροφορίες, εάν δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στις οικονομικές καταστάσεις, τότε εμφανίζονται σε σημειώσεις οι οποίες συνοδεύουν τις προηγούμενες ή στο προσάρτημα.

Αρχή της ουσίας (της πραγματοποιήσεως της συναλλαγής)

- Τα λογιστικά γεγονότα πρέπει να εξετάζονται σύμφωνα με την οικονομική άποψη και όχι την νομική, όσον αφορά την αναγνώριση της συναλλαγής από την οποία προέρχονται.
- Συγκεκριμένα, ολοκληρώνεται η διαδικασία πραγματοποίησης μίας συναλλαγής (π.χ. μίας πώλησης ή αγοράς), από την στιγμή που μεταφέρονται (από τον πωλητή στον αγοραστή) όλα (ή σχεδόν όλα) τα οφέλη και οι υποχρεώσεις, που απορρέουν από αυτή.
- Παράδειγμα εφαρμογής αυτής της αρχής είναι η περίπτωση της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης.
- Στην περίπτωση αυτή, ενώ δεν μεταβιβάζεται στον μισθωτή η κυριότητα του αντικειμένου, αλλά μεταβιβάζονται όλα τα οφέλη και οι κίνδυνοι αυτού, στην λογιστική εγγραφή καταχωρείται το αντικείμενο στα περιουσιακά στοιχεία του μισθωτή με ισόποση αύξηση των υποχρεώσεων του.